

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7373/2021
08.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Катарина Миновић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа законски заступник Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2506/21 од 23.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 08.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2506/21 од 23.09.2021. године и пресуда Вишег суда у Београду П 7557/19 од 02.12.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиле да се утврди право својине тужиле на двособном стану са ознаком Б, корисне површине 40 м², који се налази у приземљу стамбене зграде за колективно становање кућни број .., у улици ... у Београду, саграђеној на КП бр. .. КО ..., уписан у лист непокретности број .. КО ..., што је тужена дужна да призна и трпи, као и да дозволи упис права својине тужиле у надлежном катастру непокретности уместо земљишно-књижног претходника Предузећа за пројектовање и студије „Простор“ Београд без даље сагласности или присуства, као и да се обавезе тужена да тужилци накнади трошкове поступка са законском затезном каматом од извршности до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженој исплати трошкове парничног поступка у износу од 121.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2506/21 од 23.09.2021. године, одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 7557/19 од 02.12.2020. године којом је утврђено право својине тужиле на двособном стану са

ознаком Б, корисне површине 40 м², који се налази у приземљу стамбене зграде за колективно становање кућни број .., у улици ... у Београду, саграђеној на КП бр. .. КО ..., уписан у лист непокретности број .. КО ..., што је тужена дужна да призна и трпи, као и да дозволи упис права својине тужиле у надлежном катастру непокретности уместо земљишно-књижног претходника Предузећа за пројектовање и студије „Простор“ Београд, без даље сагласности или присуства и којом је обавезана тужена да накнади тужилу трошкове поступка у износу од 296.906,00 динара са законском затезном каматом од испуњености услова за извршење па до исплате. Одбијен је као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужилу је одговорила на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, покојна мајка тужиле ББ била је у поседу двособног стана ознаке Б, површине 40 м², у улици ... број .., који је стекла на основу уговора о купопродаји стана закљученог са ВВ из ..., овереног пред Првим општинским судом у Београду број I Ов. 317/97 од 03.02.1997. године, а који је стан стекао по основу уговора о купопродаји овереног пред Првим општинским судом у Београду Ов. бр. 8093/96 од 10.10.1996. године, закљученим са ГГ као продавцем. ГГ је стан стекла наслеђем након смрти своје мајке, покојне ДД на основу оставинског решења Првог општинског суда у Београду О 1277/93 од 28.10.1993. године, а која је стекла стан на основу уговора о купопродаји стана у друштвеној својини закљученог између ДП за пројектовање и инжењеринг „Простор“ као продавца и ДД као купца, овереног пред Првим општинским судом у Београду под Ов. бр. 14547/92 дана 01.07.1992. године, који је до тада користила, као носилац станарског права. У листу непокретности број .. КО ... је као носилац права на земљишту на коме је изграђена зграда у којој се налази спорни стан уписана Република Србија, док је као власник стана уписано ДД за пројектовање и студије „Простор Београд“, над којим је решењем Привредног суда у Београду Ст 247/2012 од 23.03.2012. године отворен стечајни поступак, утврђено да је имовина стечајног дужника незнатне вредности, па је стечајни поступак закључен и наложено Агенцији за привредне регистре, Републичком заводу за статистику и Пореској управи Филијала Стари Град да ово правно лице брише из својих регистара, па је оно из регистра код Агенције за привредне регистре избрисано 25.07.2012. године. Након смрти ББ тужилу је наследила спорни стан, што је констатовано решењем о наслеђивању УПП: 421-2019 од 23.10.2019. године.

Код од овако утврђеног чињеничног стања, погрешно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев тужиле за утврђење права својине. Основано се ревизијом тужене указује да су нижестепени судови из чињеничног стања које је утврђено пред првостепеним судом извели погрешан закључак о пасивној легитимацији тужене.

Одредбом члана 154. став 2. и 3. Закона о стечају („Службени гласник Републике Србије“ број 104/09) прописано је да имовина стечајног дужника прелази у својину Републике Србије, чиме се не дира у раније стечена права обезбеђења и приоритетног намирења поверилаца на предметној некретнини, а да Република Србија не одговара за обавезе стечајног дужника (став 2.); да Република Србија може ступити уместо стечајног дужника у парницу која се води по његовој тужби за наплату потраживања или предају ствари (став 3.).

Одлуком Уставног суда Републике Србије Уз 850/2010 од 12.07.2012. године, ставом првим изреке утврђено је, поред осталог, да одредбе чланова од 150. до 154. Закона о стечају нису у сагласности са Уставом, јер се оспореним одредбама члана 154. Закона о стечају ограничава право на имовину стечајних дужника и њихових поверилаца зајемчено одредбама члана 158. Устава, због објективне немогућности да реализују своје потраживање, укључујући и она која су заснована на правноснажним судским одлукама, будући да је одредбама става 2. и 3. тог члана омогућено прелажење имовине стечајног дужника у својину државе по сили закона, при чему држава не одговара за обавезе стечајног дужника, али може ступити на место стечајног дужника у парници која се води по његовој тужби за наплату потраживања или ствари, а да није испуњен ни један уставни услов за одузимање имовине предвиђен одредбама члана 58. Устава. То значи да отварањем и закључењем стечаја над такозваним неактивним правним лицима престаје њихов правни субјективитет брисањем из јавног регистра, а Република Србија по сили закона постаје власник целокупне имовине, односно активе дужника будући да не одговара за обавезе стечајних дужника, због чега се повређује уставно начело равноправности свих својинских облика из члана 86. став 1. Устава, јер се повлашћује државна својина, тако што имовина стечајног дужника по сили закона прелази без накнаде у државну својину, а повређује се и зајемчено право на једнаку заштиту права и на правно средство.

По оцени Врховног касационог суда, тужена Република Србија није пасивно легитимисана у овој парници, како то правилно указује ревизија. Ово из разлога што је наведеном одлуком Уставног суда Републике Србије Уз 850/10 од 12.07.2012. године утврђено да члан 154. Закона о стечају није у сагласности са Уставом, што значи да не постоји обавеза тужене Републике Србије у односу на стечајног дужника Предузеће за пројековање и студије „Простор Београд“, са којим је правна претходница тужиље закључила уговор о откупу стана, (који уговор има својинско-правно, а не облигационо-правно дејство), јер имовина стечајног дужника није прешла у државну својину. Између странака у овој парници не постоји материјално-правни однос, с обзиром на то да правна претходница тужиље уговор о откупу стана није закључила са туженом Републиком Србијом.

Према коначном успеху тужене у спору, применом члана 165. став 2. у вези чланова 163. став 2., 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП припадају јој трошкови парничног поступка у оквиру постављеног и опредељеног захтева, и то трошкови заступања пуномоћника адвоката на једном рочишту 31.500,00 динара, састав одговора на тужбу у износу од 30.000,00 динара и састав ревизије 60.000,00 динара, све применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, укупно у износу од 121.500,00 динара.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. и члана 165. ЗПП одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**